

From msih@mscc.huji.ac.il Thu Jun 28 07:08:37 2001

Date: Wed, 27 Jun 2001 21:33:15 -0000

From: Ilan Hartuv <msih@mscc.huji.ac.il>

To: dani censor <censor@eesrv.ee.bgu.ac.il> ,

ACADEMIA@TECHUNIX.TECHNION.AC.IL

Subject: URI Milstein + Tantura

shalom all

I hereby attest that the document which Dani mentions below is AUTHENTIC, It

was sent to my Email box by Uri Milstein from his Email box .

It was sent to a relative of mine ,to which give fee use of my box. My

relative has been in correspondence with Uri about another matter ,asked him

about Tantura and got the attachment about Dier Yassin

BTW-Pa`il is now sure that there was no real massacre in Tantura.

Ilan

Dani wrote

the alleged (authenticity is not verified at this stage) article by Uri

Milstein, claiming

that the deir yasin alleged massacre never happened, and the attack on Meir

pail. I will remind you that pail also expressed opinions on the alleged

tantura massacre in maariv (00-01-21katz-gilat-maariv.pdf).

דיר יאסין חיה ונושמת

מאת אורי מילשטיין

אחד האירועים שהשפיעו יותר מכול על גיבוש התודעה הפלסטינית ועל היות ערביי ארץ ישראל לאומה, היא פרשת דיר יאסין, שראשיתה ביום ו' 9 באפריל 1948, בהתקפה של כוחות אצ"ל ולח"י, בסיוע אנשי פלמ"ח, על כפר ערבי ממערב לירושלים, וסופה מי ישורנו. כיום יש למעלה מאלפיים איזכורים לדיר יאסין באינטרנט, אין לשון בעולם שלא התפרסם בה חומר על דיר יאסין ואין ערבי שאינו "מכיר" את הפרשה על בוריה, ואפילו רק בגינה מבקש לחסל את ישראל.

אבל לא רק את התודעה הפלסטינית גיבשה דיר יאסין אלא גם את תודעת השמאל הישראלי, הדמוקרטי, הליברלי והפלורליסטי. דיר יאסין זה "הם" (בגין, שמיר, נתניהו, שרון, לבנת). "אנחנו" (אהרון ברק, רות גביזון, יוסי שריד, יוסי ביילין), הננו בני אותו העם ואפילו בני אותה מדינה, אך אין לנו חלק ונחלה עם רוצחי נשים וילדים, ועם צאצאיהם עד דור עשירי.

באפריל מדי שנה, מציינים ערבים ויהודים את טבח דיר יאסין בעליה לרגל לאתר הנורא (לגבעת שאול ב') (שהוא היום בית חולים לחולי נפש); בכתיבת מאמרי זיכרון, האשמה וחרטה, בעיתונים ובכתבי עת בכל רחבי העולם; בהשתפכיות נפש בתחנות רדיו וטלוויזיה, וברבי שיח אקדמיים ואינטלקטואליים. כך היה גם השנה באנגליה, באוסטרליה, בצרפת, בארצות הברית, בישראל, ובכל מקום שבו נותנים מקום לדברם של יהודים ושל ערבים. ביוכל החמישים להקמתה של מדינת ישראל לא שכחה הטלוויזיה הישראלית לאזכר בהרחבה את הטבח הנורא ההוא, בסידרה היוקרתית שהיא הפיקה, והיא קיבלה על כך אסמכתאות מהיסטוריונים בעלי יוקרה.

אבל בדיר יאסין לא היה טבח! ולפיכך, פרשת 'הטבח' ההוא מרתקת שבעתיים, גם בגלל שאחד הנדבכים המרכזיים של התודעה הפלסטינית ותודעת השמאל הישראלי מבוססות על שקר, גם מאחר שבגין השקר הזה ברחו רוב ערביי ארץ ישראל משטח המדינה העתידה לקום), וגם בגלל שבגיני ערביי ארץ ישראל כמעט שלא נלחמו בחמשת השבועות שלפני הקמתה של מדינת ישראל, וכך התאפשר ליהודים לנצח בשלב ההוא בקלות יחסית ולהקים את המדינה כמעט ללא הפרעה.

האיש שהמציא את פרשת דיר יאסין הוא אלוף-משנה בדימוס, ד"ר מאיר פעיל. הוא השפיע יותר מכל אדם אחר על התרבות המיתולוגית והאנטי-אינטלקטואלית בצה"ל. פעיל הוא איש הפלמ"ח לשעבר, שמאלני, עסקן פוליטי וחבר כנסת לשעבר. בעת כתיבת שורות אלה הוא חבר אגודת "דור הפלמ"ח" ומרכז אקדמי של המכון על-שם ישראל גלילי לתולדות כוח המגן, "ההגנה". גם כיום, השפעתו על החשיבה הביטחונית הישראלית היא דומיננטית, והוא מקובל מאוד ומוערך, גם על יריביו הפוליטיים, לרבות חברי אצ"ל ולח"י לשעבר, והאנשים המגדירים את עצמם כ"נאמני ארץ-ישראל". בפרסומיו ובהתבטאויותיו הוא מסווג כך את האנשים שהשתתפו במלחמת העצמאות: חברי הפלמ"ח - טלית שכולה תכלת; אנשי "ההגנה" האחרים - תומכי בן-גוריון, מלאי ליקויים, שדאגו לאינטרסים המפלגתיים והכיתתיים ולאינטרסים של עצמם וגרמו נזקים גדולים; חברי אצ"ל ולח"י - מוקצים מחמת מיאוס. גישה כזאת מתאימה לתועמלן הרבה יותר מאשר לאיש מדע. היעדר האובייקטיביות של פעיל ניכר בתיאורו את פרשת דיר-יאסין.

במאמר שכותרתו "האמת החצויה של דיר-יאסין", שפרסם פעיל בעיתון "ידיעות אחרונות" (20 באפריל 1972), כתוב: "בכל מלחמת העצמאות לא היה מעשה אחד שהגיע לממדי הזוועה של דיר-יאסין". פעיל דרש במאמר זה ממנהיגי אצ"ל לשעבר ש"יקומו ויביעו חרטה מלאה על מעשיהם ויבקשו את סליחת עם ישראל", והתעלם מהטבח שעשו חברי הגדוד השלישי של הפלמ"ח בעשרות שבויים כפופי ידיים בעין-זיתון, בתחילת מאי 1948. בעין זיתון היה טבח אמיתי ולא מניפולציה.

ביולי 1995 התפרסם תחקיר על פרשת עין-זיתון במקומונים של רשת עיתוני שוקן. כך נכתב ב"צומת השרון", באיזכור לתחקיר, בכריכה הקדמית: "הטבח בעין-זיתון. מאי 48. גדוד יפתח¹ של הפלמ"ח כובש את עין-זיתון, כפר ערבי ליד צפת, ושובה עשרות לוחמים ערביים. אחרי יומיים מוציאים את השבויים הכפופים להורג. למחרת מעלימים את החבלים, כדי שהאו"ם לא יגלה. סיפור אמיתי על טוהר הנשק". נתיבה בן-יהודה, קצינה בגדוד השלישי של הפלמ"ח, היתה אחת משלושת האנשים שהתירו את הקשרים והעלימו את החבלים. בספרה "מבעד לעבותות" העידה בן-יהודה: "כשהחבר'ה נכנסו לכפר הם אספו את כל אלה שנראו להם חיילים אמיתיים, או שהיו ממש קצינים, כלומר נראו ממש כמו קצינים, אז הם לקחו את כל אלה, קשרו להם את הידיים ואת הרגליים וזרקו אותם למטה, בוואדי העמוק מתחת לעין-זיתון, וככה הם

1 העורך טעה: היה זה הגדוד השלישי של הפלמ"ח, שהשתייך לחטיבת "יפתח".

שכבו שם כבר שני ימים. וכל הזמן היתה תלויה באוויר הבעיה: מה לעשות איתם? ... עברו כבר איזה שלושה ימים מזה, ופתאום התברר שאיזה עיניים זרות עומדות לראות מה קורה כאן עם השבויים האלה. אני לא ידעתי למי מתכוונים, מי הולך לבוא להסתכל,² אבל ידעתי שזה נהיה עניין בוער, זה נהיה פתאום צורך בהול ומייד: צריך לפרק לשבויים האלה את הקשרים מהידיים ומהרגליים ואף אחד לא יכול לעשות את זה! אז אני שאלתי את מאירק'ה³: 'למה, מה הבעיה?' ואז התברר לי שהם כבר כולם הרוגים! 'נפתרה' הבעיה! בעד זה היה כזה שקט פתאום על כל העניין! ומאירק'ה אמר: 'אלה שהרגו אותם, כמו מטומטמים, לא פתחו להם את הקשרים, וכל הכיתה ששמרה שם באותו זמן גם כן אף אחד מהם לא יכול עכשיו לעשות את זה. אל תשאל, ניסו, אז היו שם התעלפויות, היסטריקות, וולה, נמושות! הנמושות האלה! יש לנו פה עסק עם נמושות'.⁴

עורכת התחקיר, העיתונאית בתיה פלדמן, שאלה את נתיבה בן-יהודה: "אף אחד לא שאל שאלות, איש לא חקר?" ובן-יהודה. השיבה: "אז לא עשו רישומים ולא חקירות. בשנת 49, כשהשתחררתי, כבר היה ענף היסטוריה בצה"ל. הם פנו אלי והזמינו שלושה פרקים לדוגמא. כשהבאתי, והם קראו, נאמר לי שהעברית שלי לא הולמת. אז כתבו בשפת עגנון ומעלה, אני כתבתי דוגרי, אבל זו לא היתה הסיבה. היו אז צנזורות בלי סוף, צבאית, פוליטית.⁵ היתה הרגשה של מדינה קטנה וחלשה, ומה יגידו אם סיפור כזה יצא החוצה. עין-זיתון לא היה הגרוע מכולם. היו גרועים יותר. הרי ישבו אנשים בבית-סוהר אחרי שהואשמו באונס קבוצתי, בזזו בתים כבושים, נלחמו והרגו".⁶

מסתבר שלא רק אנשי אצ"ל ולח"י צריכים להביע חרטה ולבקש סליחה מעם ישראל על מה שעוללו בדיר-יאסין, אלא גם חברי הפלמ"ח שטבחו בעין-זיתון ובמקומות אחרים, ושהעלימו את מעשיהם והאשימו אחרים שעשו מעשים דומים, ואחד מהם הוא מאיר פעיל. כשהתחוללו המאורעות בדיר-יאסין פיקד מאיר פעיל בירושלים על יחידת "אברהם", שעסקה ב"סזון" נגד אנשי אצ"ל ולח"י תוך כדי מלחמת העצמאות, ושבתה והפיצה סיפורי זוועה כחלק מהלוחמה הפסיכולוגית של "המחלקה היהודית" בש"י, בדומה למעשי השב"כ לפני

² . מעשה הטבח בעין-זיתון התפרסם בקרב הערבים, ואנשי האו"ם הגיעו למקום כדי לבדוק את אמיתות השמועות.

³ . מפקד הגדוד השלישי של הפלמ"ח משה קלמן.

⁴ . נתיבה בן-יהודה, "מבעד לעבותות", הוצאת "דומינו", 1985, עמ' 243-246.

⁵ . נתנאל לורך היה אז, כזכור ראש ענף היסטוריה.

⁶ בתיה פלדמן, "הטבח של הפלמ"ח", "צומת השרון" (ומקומונים נוספים), 21 ביולי 1995.

רצח רבין בעזרת המניפולטור אבישי רביב. במאמרו הנ"ל כתב פעיל שהוא היה עד לטבח בדיר יאסין. בשנים האחרונות פרסמנו, אני ואחרים, נתונים, שלפיהם פעיל לא היה בדיר-יאסין ביום הקרב, ומנתונים אלה גם עולה שהמספר של ההרוגים בדיר-יאסין, שפעיל נקב בו - מאתיים חמישים וארבעה, גדול פי שניים ויותר מהמספר שציינו חוקרים ערביים מאוניברסיטת ביר-זית ומהמספר שהעיד עליו מי שהיה מפקד יחידת הקברנים, פרופסור יהושע אריאלי - מאה ועשרה. פעיל אפילו לא ניסה להתמודד עם הנתונים האלה.

קצין המודיעין של ההגנה במערב ירושלים, מרדכי גיחון (לימים קצין בכיר באגף

המודיעין של צה"ל, מומחה להיסטוריה צבאית ופרופסור להיסטוריה ישראלית עתיקה ולארכיאולוגיה), העיד באוזני, בראיון מוקלט, שהוא נשלח לדיר-יאסין מיד אחרי ההשתלטות על הכפר, כדי לוודא מה מתרחש בו, ושהה שם עד הלילה. לדבריו לא היו מעשי רצח אחרי הקרב בדיר-יאסין, וטבח מאורגן לא היה בו. הוא דיווח על ממצאיו למפקדיו באותו יום. למחרת ביקש ממנו פעיל לא להסתפק בדו"ח ה"לא ציוני" שנתן למפקד גדוד מוריה, זלמן מרט, אלא לכתוב דו"ח נוסף ולפברק בו מעשי טבח. את הדו"ח החדש הזה העביר גיחון למטה של מפקד חטיבת "עציוני" הירושלמית, דוד שאלתיאל.

פעיל מלמד זה שנים רבות היסטוריה צבאית וחשיבה צבאית במסגרות ההכשרה

הגבוהות של צה"ל, המכללה לביטחון לאומי ובית-הספר לפיקוד ומטה (פו"ם), וכן בקורסים למפקדי אוגדות, למפקדי חטיבות וכו'. באוקטובר 1995 אמר פעיל בראיון עיתונאי: "לאנשי ארכיון צה"ל ולמחלקת היסטוריה יש כוח להחליט מה ייחשף ובפני מי. אם הם יעריכו שאתה הולך לכתוב ספר שיזיק למדינת ישראל, או שיגרד, למשל, את הפצעים בין ישראל למצרים, הם לא חייבים לתת לך מסמכים." על השאלה אם יש לד"ר בני מוריס סיכוי לקבל מסמכים השיב פעיל: "לא יתנו לו להתקרב, ולפי דעתי בצדק. הוא כל-כך לא מאמין בצדקתנו היום... עד שהוא משליך את זה שני דורות אחורה".

רוב הישראלים העדיפו את גירסתו השקרית של פעיל על פרשת דיר-יאסין גם אחרי

שפרסמתי את גירסתי המחקרית, שלא הופרכה, ב-1991 בכרך ד' של ספרי על מלחמת העצמאות. אחד מהם, המצפון של "מעריב" ומשפחת נמרודי, רון מייברג. הוא כתב ב"מעריב" בנובמבר 1995: "האמנתי כי מילשטיין הוא הילד הרע והשובב של הרכילות הביטחונית, וכי אף אחד לא לקח אותו ברצינות גדולה כאשר טען שבדיר-יאסין לא היה טבח".

כנס חוקרים דן בתולדות כוח המגן במרכז על שם גלילי ב-7 במארכס 1996. מאיר פעיל היה חבר בוועדה המכינה של כנס זה. חיים פיירברג, שהרצה בו על "עיצוב מיתוסים במלחמת העצמאות והשימושים בהם – מקרה דיר-יאסין", התייחס לממצאים שהעליתי במחקרי כאילו מדובר בשאלות שאין להן מענה, וטען ש"שאלות אלה ורבות דומות הצריכות להישאל משתייכות לתחום המחקר הצבאי, להיסטוריון הצבאי ואף (ואולי קודם לכל) לתחקיר הצבאי. לצערנו אין כזה". והרי אני פרסמתי את ממצאיו של תחקיר צבאי בספר שיצא לאור ב-1991, לכן טיעונו של פיירברג שקרי, גם אם נניח, לצורך העניין, שמה שכתבתי מופרך, ואת זה עוד היה עליו להוכיח. פיירברג בחר להתעלם מהתחקיר שלי. התעלמות היא אחד מביטויי התרבות האנטי-אינטלקטואלית הישראלית.

ביסוס לטענתי קיבלתי מחבר אחר בוועדה המכינה של כנס החוקרים, סגן אלוף (מיל.) זאב לכיש, שהיה לפני כן מפקדי הישיר. את שירות המילואים שלי עשיתי בענף תולדות חיל האוויר, וכל עוד היה סא"ל עידו אמבר מפקד ענף זה, הייתי חוקר בכיר ומעורב במחקרים רגישים וסודיים. האלוף ישראל טל אמר לי אז שפעיל וחבריו יעשו הכל כדי לסלק אותי מן הענף. ואכן, כשקיבל לכיש את הפיקוד מאמבר, לא נקראתי עוד למילואים ולא הוטלה עלי שום משימה. כשמחיתי, הודה סא"ל לכיש בפני שמופעלים עליו לחצים. אחרי זמן מה שוחררתי מן החובה לשרת במילואים. לא היה קשה לפעיל וחבריו לאלץ את צה"ל להיפטר ממני; שר הביטחון היה אז יצחק רבין, והמטרה העיקרית של המאבק נגדי היתה למנוע את פרסום ממצאי על תפקודו של רבין במלחמת העצמאות, או לפחות לעשות למחקרי ולי, דה-לגיטימציה.

אי-אפשר לשקר לכולם כל הזמן. שבוע אחרי כנס החוקרים הנ"ל התפרסם ב"מוסף הארץ" ראיון עם הסופר והעיתונאי עמוס קינן, שהיה בלח"י והשתתף בלחימה בדיר-יאסין. הוא סיפר: "אף פעם לא הכחשתי שהייתי שם, אך מאחר שהייתי בבית-חולים כבר בשבע בבוקר אני לא יכול לתת עדות ראייה. אני יודע מספיק ממה שחברים שלי סיפרו לי, והם סיפרו שעניין הטבח הוא פשוט שקר גמור. לא היה טבח. מה שהיה זה חוסר ארגון. כל אחד ירה מתוך הבית שלו, ואנשינו ירו בחזרה לכיוון הבתים שמהם נורתה האש. אני הרי לא נפצעתי, כי החלקתי על בננה. ירו בי, איני יודע מאיפה. אני בודק את זה כמו שבלש בודק תעלומת רצח. אני רוצה לדעת למי היתה מוטיבציה ומי הרוויח מהפרשה, ואני אומר שלפחות שלושה ממסדים היתה להם מוטיבציה והם הרוויחו מזה: הממסד הערבי, שלא קיבל את החלוקה, היה יכול להשתמש בדיר-יאסין כפלטפורמה שעליה גורשו הפליטים הערבים מארץ-ישראל; הממסד הבריטי כנ"ל;

הממסד היהודי הלך ועשה את דיר-יאסין בכל ארץ-ישראל, איפה שהיה יכול, וחלק מזה גם 'זכיתי' לראות במו עיני."

המראינת שאלה: "אם הטבח הוא שקר היסטורי, כפי שאתה אומר, מדוע אתה נמנע

מלדבר על זה?"

קינן: "אם לא היו משתמשים בדיר-יאסין כמו שהשתמשו, לא היו לי שום מעצורים לדבר

על זה. מכיוון שזה דבר שהוא סטיגמה, וכשאני מדבר על זה אני נשמע מוזר, מה גם שזה לא

מתאים לדעות הפוליטיות שלי היום, אז זה לא נעים."

מה שעשה מאיר פעיל מזכיר את המתכונת הבולשביסטית. במדינות טוטליטריות שיכתוב

ההיסטוריה הוא מעשה לגיטימי, המקנה לבעליו תהילה אקדמית וטובות הנאה חומריות. הודות

לליבראליזם של ימי גורבצ'וב, בערב קריסת ברית-המועצות, פורסמו עדויות בעניין זה.

ההיסטוריון הסובייטי אלכסנדר סמסונוב כתב (באוגוסט 1987): "אנחנו משפצים את ההיסטוריה

בהתאם לשיקולים משתנים", והביא לדוגמא את השמטת שמו של המרשל גיאורגי ז'יקוב,

שפיקד על כיבוש ברלין ב-1945, מהספר "ההיסטוריה של המלחמה הפטריוטית הגדולה"

(מלחמת העולם השנייה), שיצא לאור ב-1949 מטעם הצבא האדום. סרגי מיכאילוב, מהמכון

הרוסי להיסטוריה הצבאית, טען, בינואר 1993, שבקרוב על סטלינגראד, שבו נהרגו 1.1 מיליון

חיילים רוסים, הוציאו מפקדי הצבא והקומיסרים להורג לפחות 13.500 חיילים באשמת פחדנות.

עד תחילת שנות התשעים הוזכרו בסיכומים הרשמיים על הקרב רק "כמה מאות אלפי הרוגים",

ולא הוזכרו עריקים ופחדנים. חבר המכון אנטולי גורוב כתב: "פרסום המספרים האמיתיים סתר

בעבר את התמונה התעמולתית של גבורה המונית בהגנה על המולדת, ולכן גם הושמדו עדויות

על עריקים, בוגדים וחיילים, שנורו למוות בשל סירובם להילחם."

ההיסטוריון הצבאי ג'ון קיגן, שלימד במכללה לפיקוד ומטה של הצבא הבריטי, כתב ב-

1976 שההיסטוריה הצבאית הגיעה למעמד של מחקר רק בארצות הדוברות אנגלית, "אשר

מלחמותיהן היבשתיות (למעט מלחמת האזרחים האמריקאית) היו כולן מחוץ לאדמת הלאום.

הסיבות ברורות: תבוסותינו מעולם לא סיכנו את קיומנו הלאומי, ולכן לא גרמו מלחמותינו

מחלוקות רציניות בארצותינו... לפיכך לא נזקקנו לא לשעירים לעזאזל ולא לנפילים."

מדינת ישראל נזקקה גם לשעירים לעזאזל וגם לנפילים, במלחמת העצמאות ובמלחמותיה

האחרות, והציגה תמונה של גבורה המונית, כפי שעשתה ברית-המועצות, עם נופך של מלחמה

מוסרית והקפדה על טוהר הנשק. אצ"ל ולח"י, שהיו "כולא הברק" של מעשי הטבח, הגירוש

והפגיעות האחרות בערכים ההומאניסטיים, התאימו לתפקיד הזה, לא משום שפגעו בטוהר הנשק יותר מיחידות "ההגנה" וצה"ל, אלא משום שההאשמה הזאת לא קוממה אותם במיוחד, ובהטלת ההאשמה עליהם נחסך דיסונאנס קוגניטיבי מאנשי הפלמ"ח, שרבים מהם חונכו, בתנועות הנוער החלוציות, להתנגד למעשים כאלה. הם גם חונכו לראות ברביזיוניסטים ובאנשי אצ"ל ולח"י פאשיסטים. ברוב הספרים על מלחמת העצמאות מתוארים יגאל אלון ושאר מפקדי הפלמ"ח כנפילים צבאיים ומוסריים. ברוב המקרים אין קשר בין הכתוב ובין תפקודם של מפקדים אלה בקרבות, ובמקרים אחדים יש מתאם שלילי בין הכתוב ובין האמת.

להיסטוריה המיתולוגית יש תוצאות צבאיות ותרבותיות. הישראלים האמינו שצבאם נלחם ללא פגיעה בטוהר הנשק, לכן לא חיפשו דרכים למניעת פגיעות כאלה, וכך קרה שגם במלחמות הבאות היו מקרי טבח בערבים. הם לא הבינו מהו "טוהר הנשק". פוליטיקאים מן השמאל (יוסי שריד, למשל) השתמשו במושג הזה לקידום אינטרסים פוליטיים, ואנשי הצבא לא הבינו מה הפוליטיקאים רוצים מהם.

באמצע שנות התשעים פורסמו בישראל מעשי הטבח של צנחנים ישראלים בעובדי מע"ץ וחיילים מצריים שנעשו בימי מיבצע "קדש" ב-1956, ושל אנשי סיירת "שקד" בחיילי החטיבה הפלסטינית ובחיילים מצריים אחרי מלחמת ששת הימים ב-1967. הפרשה הזאת גרמה נזק רב ליחסי ישראל ומצרים וגם לתדמיתו של צה"ל. פרשות כאלה היה אפשר למנוע, לולא שלטון בהיסטוריה הצבאית הישראלית היסטוריונים מניפולטיביים שקיבלו את הלגיטימציה של המימסד האקדמי.